

ÇEŞİTLİ KONULARDA SORULAR- CEVAPLAR

1-) Bir Sporçunun Testi Beslenme Ek Ürünleri (Takviye Gıda) Nedeniyle Pozitif Çıkabilir mi?

Beslenme ek ürünleri (takviye gıda) kullanımı ile ilgili çok dikkatli olunması gerekmektedir.

Sporcular tarafından gıda takviyelerinin kullanılması bir endişe kaynağıdır, çünkü pek çok ülkede takviyelerin üretimi ve etiketlenmesi sıkı kurallara tabi değildir ve bu da dopinge mücadele düzenlemeleri uyarınca yasaklanmış olan bildirilmemiş bir maddeyi içeren bir takviye kullanımına neden olabilir. Çok sayıda pozitif test beslenme ek ürünlerinin kullanılması veya uygun şekilde etiketlenmemiş bir gıda takviyesinin kullanılması nedeniyle oluşmakta olup; bu durum doping soruşturmalarında geçerli bir savunma olarak kabul edilmemektedir.

2-) WADA Beslenme Desteği Üreten Firmaların Ürünlerini Test Eder mi?

Dünya Dopinge Mücadele Ajansı, beslenme takviyelerinin test edilmesine karışmaz.

Laboratuvarlar Uluslararası Standartları Ek B Bölüm 4.4'te yer alan Laboratuvar Etik Kuralları'na göre, WADA akredite laboratuvarlar, bir Dopinge Mücadele Kurumu tarafından bir doping vakası soruşturması kapsamında özel olarak talep edilmediği sürece, ticari malzeme veya müstahzarları (örneğin; gıda takviyeleri) analiz edemezler. Laboratuvarlar, hiçbir şekilde herhangi bir ürünün veya hizmetlerin onaylanmasını sağlamak üzere sonuç, belge veya tavsiye sunmayacaktır.

3-) WADA Dopinge Mücadele Kuruluşları Arasındaki Görev, Yetki ve Sorumlulukları Hangi Yöntemlerle Sağlamaktadır?

MODEL KURALLARI

WADA, Milli Olimpiyat Komiteleri, Uluslararası Federasyonlar, Büyük Organizasyonlar ve Ulusal Dopinge Mücadele Kurumları'nın, dopinge mücadele kurallarını Dünya Dopinge Mücadele Yasası (Talimat) uyarınca hazırlamalarına yardımcı olmak için için Model Kuralları geliştirmiştir.

Paydaşlar tarafından uygulanacak olan ve 2015 Dünya Dopinge Mücadele Kodu'nda yer alan revize Model Kuralları, 1 Ocak 2015'te yürürlüğe girmeden önce yeniden gözden geçirilmiş; dopinge mücadele kurumlarının yapacakları düzenlemelerin, Kurallar ile uyumlu hale getirilmesine yardımcı olacaktır.

REHBERLER

WADA ile işbirliği içinde, Uluslararası Dopinge Mücadele Paketi (IADA), hali hazırda bir ISO belgesi edinmiş veya ISO sertifikalı olmak isteyen Dopinge Mücadele Kuruluşları için yönergeler geliştirmiştir. Bunlar şunlardır: Geçiş Yönergeleri ve Sertifika Rehberleri.

Dünya Dopinge Mücadele Programı kapsamındaki tüm yönergelerde olduğu gibi bu dokümanlar da sürekli inceleme ve yeniden değerlendirmeye tabidir.

WADA, Rehberler'in içeriği hakkında geribildirim yapılmasını ve paydaşların en son sürümler için her zaman WADA web sitesine başvurmalarını tavsiye etmektedir.

PROTOKOLLER

WADA İcra Komitesi, Dünya Dopinge Mücadele Yasası'nın 15.1.1 maddesiyle ilgili olarak dopinge mücadele kuruluşları arasındaki işbirliğini daha da ileri götürmeye yönelik bir protokolü onaylamıştır.(Turnuvalarda yapılacak doping kontrol testleri için)

Bu protokol, dopinge mücadele kuruluşları arasındaki test sorumluluklarını açıklığa kavuşturmaktadır.

4-) WADA Yıllık Test İstatistikleri Uluslararası Federasyonlar ve Bazı Ulusal Dopingle Mücadele Kurumları Özelinde Kıyaslamaya Tabi Tutulabilir Mi?

Hayır. Verileri incelerken, doppingle mücadele kuruluşlarının (ADO'lar) her zaman WADA'ya aynı dönemdeki istatistikleri bildirmediğini belirtmek gerekir. Buna ek olarak, bazı kuruluşlar yalnızca uluslararası düzeyde testler yaparken diğerleri hem uluslararası hem de ulusal seviyelerde raporlar vermişlerdir.

5 -) WADA Yıllık Test İstatistikleri'nde Yer Alan Ters Analitik Bulgu (AAF) ile Dopingle Mücadele Kural İhlali (ADRV) Arasındaki Sayısal Farkın Sebebi Nedir?

Ters Analitik Bulgu rakamları, Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası (TUE) onay sürecinde olan vakaları da içerebilir. Buna ek olarak, Bazı Ters Analitik Bulgular, testosteronda yapılan zamana yayılmış uzunlamasına çalışmalar (örneğin, bir sporcunun testosteron seviyesini belirli bir süre boyunca takip etmek) gibi, aynı sporcu üzerinde gerçekleştirilen çoklu ölçümlere karşılık gelebileceğinden, bu sayılar arasında farklılıklar olmaktadır.

6-) WADA İstatistiki Verilerin Dopingle Mücadele Kurumları Tarafından Eksiksiz Olarak İletilmesini Sağlamak İçin Ne Yapmaktadır?

2005 yılından beri WADA, sporcular ve Dopingle Mücadele Kurumları için web tabanlı bir veritabanı yönetim aracı olan ADAMS'ı başlatmıştır. ADAMS, sonuçların yönetimi, TAKİ'lerin yönetimi, sporcu bulunabilirlik bilgileri ve test dağıtım planlaması için bir platformdur.

ADAMS'in paydaşlar tarafından tam olarak benimsenmesinin ardından, spor camiası, gizliliğe saygı göstererek, numune alma işleminden yaptırıma kadar sonuçları izleme için şeffaf bir yöntemle kavuşmuştur. Buna ek olarak, Ters Analitik Bulguların TAKİ ve ceza verilmiş durumlarla bağlantılandırılması da dahil olmak üzere, verilerin eksiksiz bir analizi de mevcut olmaktadır.

Dünya Dopingle Mücadele Yasası gereğince, doppingle mücadele kurumları, doping kontrol faaliyetlerine ilişkin genel istatistiki bir raporu en az yılda bir kez yayınlarlar.

WADA, aldığı bilgiyi özetleyen istatistiksel raporları yılda en az bir kez yayınlayacak ve sporcuların mahremiyetine de tam olarak saygı duyulacaktır.

7-) Dünya Dopingle Mücadele Yasası (Talimat) Hakkında Hukuki Görüş Var Mıdır?

Ünlü hukukçu Jean-Paul Costa, WADA'nın talebi üzerine, Dünya Dopingle Mücadele Yasası'nın (Talimat) çeşitli hükümlerinin, hukuk ve insan hakları açısından uluslararası kabul görmüş ilkelere uygunluğuna vurgu yapan hukuki görüş yazmıştır. (Haziran 2013'te yayınlanmıştır.)

Ayrıca, Dünya Dopingle Mücadele Yasası'nın bazı kısımlarını yasal yünden dikkatlice inceleyen başkaca yasal görüşlerde mevcut olup; Spor Tahkim Mahkemesi'nin (CAS) de tavsiye niteliğinde hukuki görüşleri de bulunmaktadır.

Dr. Kaya LİVANELİOĞLU